

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1905. Szeptember 17.

Vasárnap.

XXIV. évfolyam. 75. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 korona. Félévre 5 korona.
Negyedévre 2 korona 50 fillér.
Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:
4 hasábos petítorért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.
Nyílt ér sora 30 fillér.
A hirdetések s nyílt erek díja előre fizetendő.

A kormány lemondása.

A szeptember 15-iki kritikus napra várhattuk s már 13-án bekövetkezett a tény, hogy Bárány Fejérváry Géza kormánya beadta lemondását s azt a király el is fogadta.

A Fejérváry-kormány születése első percétől kezdve népszerűtlen volt s így működéséhez ő maga sem fűzött reményeket, mert többség, sőt kisebbség nélkül küldetett ki a korona részéről. Birta a koronának bizalmát, de nem a parlamentét.

Ügyvezető, ideiglenes kormánynak vallotta magát, amely az utat akarta előkészíteni utódjának, a többségi, a koalíciós kormánynak.

A cél maga helyes volt csak maga a kormány volt egészen lehetetlen, hisz a magyar parlament történetében egymagára áll az ilyen kormány példája, mely a parlamenti tényezőknek csak egyikétől nyert megbatalmazást s épen ezért nem lehetett küldetésével célt érnie. Kiegyenlítő missziójával nem érhetett el sikert, sőt sorompóba állottak vele szemben a törvényhatóságok is, melyek nagyrészt mind megtagadták tőle az ujoncokat s az adót, sőt a katonai behívók közigazgatási kézbesítését is.

Eredeti missziójával a Fejérváry-kor-

mány — amint az előre látható volt, sőt másként nem is lehetett az erős alkotmányjogi érzékkel bíró magyar népnél — kudarcot vallott s így másokra vállalkozott. A nemzetre, a népre akart appellálni, választás útján új többséget akart szerezni. Ez ellen senkinek, aki a parlamentáris kormányzás helyreállítására szult fektet, kifogása nem lehetett. A nemzetnek újabb programmal bizalmát akarta megszerezni az általános titkos választó jog biztosítása révén.

Ez sem sikerült, mert maga a korona nem járult hozzá s így Fejérvárynak s kormányának mennie kellett.

A korona dolga már most levonni az általa előidézett új helyzet következményeit. A Fejérváry kormány után jönnie kell másnak, még pedig olyannak, aki nem köti magát az általános és titkos választójog vétőjával illetett politikához s e mellett pedig a nemzet bizalmára is támaszkodhatik.

A parlamentben van egy kész többség, ez alkalmasnak látszik a hatalom átvételére, mert megfelel a király politikai követelményeinek: általános választójog nélkül is csinálna politikát. Csak hogy ez visköl a magyar vezényszóhoz ragaszkodik, a mely szintén királyi vétőba ütökzik. Nem marad más hátra, mint vagy a kész többséget a maga föltételének elejtésére

birni, s ez, úgy látszik, tervbe van véve, vagy pedig — ha ez nem sikerülne — egy harmadik megoldás után nézni. Olyan kormányt olyan politikával alakítani, mely sem magyar vezényszó, sem általános választójogot nem kíván és mégis bírja a nemzet bizalmát. A koronának erre is joga van. S mivel az olyan eszmének, a milyen az általános választójog, ha egyszer fölvetetett, okvetlenül érvényesülnie kell, az ország érdekében valónak látjuk, ha a dolgok természetes rendje szerint lojálisan, a korona nézetének megváltozását bevárja, valósíttatik meg, mint annak idején az egyházpolitika, mely ellen a koronának szintén súlyos aggodalmak voltak.

Csak egy dologba nem tudnánk bele nyugodni: egy újabb imparlamentáris kormány kinevezésébe. Elülről kezdeni a nótát nemcsak unalmas, de igazán veszedelmes is volna. De erre, reméljük, nem is gondolnak Bécsben, amint, hogy hiába is gondolnának, mivel az ilyen kormány mindig szemben találja magát a nemzettel s célt sem érhetne el.

Itt az ideje annak, hogy ez a sokat szenvedett ország visszavezetessék a békés fejlődés útjára. De, hogy meg lesz-e ez s mikor: azt csak a jó Isten tudná megmondani. Ám azért ne veszítsük el reményünket.

TÁRGA.

Az orosz—japán háboru vége.

Irtá: Révész Cyrill.

XIII. A béke.

Ágyú dörgéssel kezdődött és ágyú dörgéssel végződött az az embertelen mészárlás, mely ott messze a felkelő nap tájain a kelet-ázsiai partvidék uralma felett folyt 1904. febr. 8 átlól, 1905. aug. hó végéig 559 napon át.

Az első ágyú golyót a japánok lötték ki az 1904. év febr. 8 ikának éjjelén, mikor torpedó támadással a feledhetetlenné vált port-arturi kikötőben gondtalanul veszteglő orosz tengeri hajórajt elbizakodott nyugalomból kizavarták.

Az utolsó ágyú vak töltését az amerikai tüzérek eresztették a lögbe, mikor 1905. aug. 5-én dél után 3 órakor az orosz- és japánkövetek aláírták a béke okiratát.

Az első lövés szerencsés események megnyitója volt a japánokra nézve, az utolsó löveg hangja pedig a muszka füleknél vala inkább kedves.

Mert a béke, melyet Portsmouthban kötött a két hadakozó fél, félig meddig az orosz diplomácia diadala Japán felett, ha tekintetbe veszi valaki azon feltételeket, a melyekkel ezt az emberirtó háborút lezárták a hős japánok és a tönkre vert muszka.

Általános az a meggyőződés, hogy a diplomata esata, mely 1905. augusztus 9 től 29-ig tartott, az oroszoknak nyújtott előnyöket a józan gondolkodás törvényeinek ellenére és rovására.

Mert a földig tiport és levert, megalázott és tönkresilányított muszka nem érdemelték meg egyáltalán azon kiméletet, melyet a japánok velök éreztettek a békétárgyalások alkalmával.

Hiszen elég emlékeztünkbe idézőnk azon eseményeket, melyek a háborúból kimagaslának és azonnal belátja akárki is, hogy a muszkát jobban kellett volna megsarcolni és lebunkózni a sárga faj javára, mint a hogyan az történt.

Mily diadalt aratott a japán haderő Kiulencsien, Fongvancsön, Kincsu, Vafanku, Haicsöng, Liaojanz, Saho és Mukden mellett, azt olvasóink már is tudják; Oroszország — csatát esata után veszített a Jaltól Csuzimáig és mikor Togo „izzé porrá” zuzta és törte a cár utolsó reményét — a Roszdesztvenszki hajóhadat mindenki tudta, hogy a háboru nem folytatható tovább — Oroszországnak meg kell magát aláznia és kérni a békét.

És valóban a balti flotta megsemmisülése után a diplomácia finom láthatatlan szálain megindult a béke áram rezgése.

Amerika elnöke volt a kezdeményező. Roosevelt talán orosz kezdeményezésre, talán japán ohajtásra, de mindenesetre a humanizmus jegyében megindította a béke tárgyalások eszméjét egész nyíltan Amerikából és mindkét fél hajlandóságot mutatott a békére jun. 8-ika óta.

Az oroszok elküldötték a muszka miniszterek esztét Wittét és a japánok Komura bárót az amerikai utra; kíséretül csatlakozott Rosen báró, a volt orosz tokiói követ és Takahira az amerikai japán követ.

Ez a négy ur csinálta meg a béke szerződést, melyet úgy a cár, mint a mikádó már elfogadtak.

A tárgyalások folyamán Witte nagyobb diplomatainak mutatta be magát, miot Komura és helyre hozta némileg a eur birodalmának azt, a mit a hadvezérek: Alexejev, Kuropatkin és Roszdesztvenszki a haretéren elvesztettek. A béke feltételeket még ma egész pontosan tudni nem lehet.

Mint biztos tényít hirdetik az összes diplomata, hogy a kötött békeokirata szerint Oroszország nem fizet hadi kárpótlást, átengedi Szachalin szigetének déli felét és megfizeti az orosz foglyok eltartási költségeit a győztes Japánnak.

Port-Arthur, Dalmi és az egész Liaotung félsziget a japánok birtokába megy át; Mandzsuriát kiírta mind a két fél 18 hónapon belül; a vasutak és vízi utak, a kereskedelem és hajózás mind a két félre nézve egyenjogu és szabad. Az oroszok elismerik, hogy Japán Koreában tulnyo.nó befolyással rendelkezék Oroszország nem engedi át azon hajókat Japánnak, melyek a csusimai veszedelemből szökéssel megmenekültek.

Az első és utolsó pont a legméltatlanabb Japánra nézve. Ez annyira bántotta a japániakat, hogy Tokióban forradalmi tünetek mutatkoztak, de a mikádó ezredei esendet parancsoltak és így Japán kénytelen megelégedni a látszólag sovány eredmény-

A Fejérváry imparlamentáris-kormányja eltávozott. Helyette már több hozzá hasonló nem jöhet. Adja Isten, hogy sokai szenvedett magyar hazára és drága nemzeinkre a legjobban végződjenek a dolgok. Reméljük a legjobbat!

A válság

A kormány lemondásáról a „Budapesti Közlöny“ esztőtörki száma a következő királyi kéziratot közli:
„Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi szeptember hó 12-én kelt legfelső elhatározásával a magyar összes minisztériumnak hivatali lemondását kegyelemben elfogadni és egyúttal meghagyni méltóztatta, hogy az egyes miniszterek hivatalos működésüket további legfelső elhatározásáig folytathassák.“

A válságról egyéb híreink a következők;

Szell Kalmán — Homo Regius.

Politikai körökben teljes bizonyossággal beszélnek, hogy az új homo regius Szell Kalmán lesz.

A kibontakozás felé.

Hir szerint Stein Lajos berlini egyetemi tanár, a világhírű közjogi tudós, ki jelenleg Budapesten időzik megtalálta azt a módot a kibontakozásra melyet a korona is el fog fogadni s az ellenzékét is teljesen megfogja nyugtatni. Stein professzor tervezetének részleteit már bemutatta Kossuth Ferenc, Apponyi Albert gróf, Andrássy Gyula gróf, Bánffy Dezső báró, Darányi Ignác vezérőrnagy politikusoknak.

A „Magyar Nemzet“ szerint a király elhatározta, hogy ismét meghallgatja az elsőkelőbb vezérőrnagyok véleményét a válság megoldása tárgyában. A nevezett lap józan mérsékletre inti az ellenzéki vezérőrnagyokat.

A M. H. újabb kompromisszum tervezetről ad hírt, mely a katonai kérdések tekintetében olyan expedienst talált, mely úgy a korona, mint a koalíció teljes tetszésével fog talákozni. A kompromisszum tervek már Bécsben van a király előtt.

Andrássy — kormányelnök.

A tőzsdén híre jár, hogy dacára a bécsi körök intrikáinak, a legnagyobb valószínűség szerint Andrássy Gyula grófot fogja megbízni a király a koalíció kormány megalakításával.

A szabadelvűpárt és a kormány bukása.

A szabadelvűpárt szept. 14-én értekezletet tartott a Ház ülését megelőzően.

Az értekezleten Tisza István gróf szólalt fel.

A kormány azon tény kérdésén, — ugymond Tisza — melylyel az általános választói jog kérdését a politikai hullámok közé dobták, a legnagyobb aggodalommal fogadta. Örömmel vette azonban tudomásul a korona elhatározását, melylyel a kormányt állásától felmentette.

Amennyiben azonban a kormány felmentése a közös hadügyminiszter vagy az osztrák miniszterelnök intervenciójára történik, úgy ezt a legnagyobb alkotmány-sérelemnek kell tekinteni, amit a szabadelvű párt szó nélkül nem hagyhat.

Indítványozta azért, hogy a kormányhoz interpelláció intézkedések.

A párt Tisza indítványát magáévá tette.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház pénteken, szept. 15-én d. e. fél 11 órakor Justh Gyula elnöklete alatt rendkívül népes gyűlést tartott.

Justh elnök felolvastatja a királyi kéziratát, melylyel június 21-én az üléseket szeptember 15-éig elnapolta.

Fejérváry miniszterelnök állott föl ezután s bejelentette, hogy a kormány lemondott a király a lemondást elfogadta s az új kormány kinevezéséig megbizta az ügyek tovább vezetésével. Majd kijelenti, hogy a király mindig bizik abban, hogy a koalícióból sikerül az új kormányt megalakítani.

Ezalatt Justh elnökhöz felviszik a királyi kéziratát, melylyel a Ház üléseit elnapolja október 10-éig. A kézirat felolvasására nagy zaj tört ki s e közben felállt Kossuth Ferenc s tiltakozott a Ház újabb elnapolása ellen. Tisza István gróf szól ezután s kijelentette, hogy a királyi kézirat föl lévén olvasva, a felett vitatkozni nem lehet. Tisza után Fejérváry tett hasonló kijelentést azzal, hogy ha a vitát folytatják, akkor a kormány kénytelen a Házból eltávozni. Az erre következő újabb zajban Fejérváry és társai elhagyták a Házat. A vita tovább folyt s végül elfogadta a Ház a Kossuth indítványát, hogy a Ház elnapolása ellen tiltakozik.

Ezzel az elnök az ülést berekesztette.

A szocialisták tüntetése.

A szept. 15-iki képviselőházi ülés alkalmából óriási tüntetések voltak kiállításba helyezve.

A Ház előtt mintegy 10,000 ember állott szép rendben, tüntetésre készen. Mivel azonban Justh Gyula elnök a szocialisták küldöttségének kijelentette, hogy az országgyűlés a törvényesség korlátain belül meg fogja valósítani az általános választói jogot, s ezt a vezérek a tömegnek a képviselőház ülése alatt Kussuth beszéde közben tudomására adták, a nagy tömeg minden rendzavarás nélkül eloszlott.

A városok rendezése.

A magyarországi városok törvényhatóságának kiküldöttei szeptember 11-én kongresszust tartottak Pancsován. Most mikor a nagy politika minden községeit úgy szólva magának foglalja, még mindig alkalmasnak találják a városok rendezését tárgyalni a mi azt mutatja, hogy első rangú vitális kérdés ez.

A parlamentben is, mondhatnók évek óta folyó közjogi vitákat hallottunk a közigazgatás reformjára nézve bár az utolsó években sokat javult, de tulajdonképeni feladatának azért nem felel meg, mert tulajdonképeni működési körétől elvonják a formához való szigorú alkalmazások és feltételei felületes, nehézkes, megbízhatatlan és bizony sokszor nem érdektelen. Mindezek a bürokratizmus túltengéséből erednek és hogy az évtizedeken át jelzett reform máig sem valósult meg egészen, az igazságon an-nak tudható be, mert a városokra újabb és újabb terheket róttak, melyek feladata körén esnek, anélkül, hogy végrehajthatóságuk előfeltételeit megállapították volna. Az önkormányzati jogot nem hoztak az élet örökös fejlődésének eredményeihez, mert sok tekintetben azt a jogot meg is nyírbálták és egyes városokat anélkül, hogy geográfiai szempontból is megfigyelték volna ipari és kereskedelmi tekintetben, a protekció rendszer keretében tulságos sok adománnyal becsúztak, másokat maguk szegénységében végképen gyámolítás nélkül hagytak, a mely városok nem tudtak semmiféle irányban haladni.

A közigazgatás rekonstrukciójára felette nagy szükség van. A külföldi mintára szabott egyszerűsítés nem hozott szemmel látható nagyobb eredményeket. Egyszerűsítették, de egyre zavarosabb lett a rendszerük kuszált, szövevényes, az ügymenet labirint zavarral bérleli az ügyes-bajos ember dolgát. A büroban dolgozó törvényjavaslat készítői a községi és városi életet a maga valóságában nem ismerik, teoriákon rágódnak, javaslatot javaslat nyakára készítenek és a legtöbbnek a kiinduló pontja téves.

A magyar alkotmányt s intézményeinek javas-részt egy hosszú történeti fejlődés eredményének

nyel. A békét el kellett fogadnia, mert bizonyára ki merült mind a két fél, de a kisebb fél, a japán faj jobban érzi a veszteséget, melyet pénz, ember és felszerelés tekintetében szenvedett, mint a hatalmasabb muszka birodalom. Annai tény és való igazság, hogy a békénél jobbat is köthetett volna Japán.

Mintha beteljesedett volna újra, hogy „Orosz-orezágot meg lehet verni, de nem lehet legyőzni.“ Ámbár az egész háború tulajdonképeni célját így is elérte Japán; Kelet-Ázsiában most ő az ur és nem a muszka. A tengerpart mindenütt a hatalmába került; dialalmas hadai a világ nemzetek sorába emelték a kiváló katonai és társadalmi erényekkel és tehetségekkel megáldott sárga fajt.

Japán ma Kelet-Ázsia nagyhatalma; ereje félelmetes és önértékesen irta be nevét a történelem lapjaira; a világ első katonái a sárga képű, forde szemű japik. E katonai erejében bizakodhatik a jövőben is; senki sem állhat Japán kulturális és gazdasági fejlődésének és terjeszkedésének útjába ott a keleten; a sárgák földjén ezentúl ő az uralkodó nép faj és példát adó vezető.

Megalázta a világ eddigi legnagyobb szárazföldi államát, mely elég vak volt azt hinni, hogy neki csak dobantania kell a lábával és mindenki ájultan terül el a muszka karmok alatt. Meg van alázva az elbizakodott cárismus és meg van törve a varázslat, melylyel a muszka óriás állandó rettegésben tartotta szomszédjait itt Európában is. A cári láthatja, hogy nem legyőzhetetlen. Sok-sok év telik majd el, míg újra azt a diktátori parancsoló

hangot merik utnak eresztetni Sz. Pétervárról a többi népek közé, mely fölünk is elvette csak nem rég a szabadságot rövid időre. A tanúság a lefolyt harcokból az, hogy a cárok fölött is van egy még felsőbb hatalom, mely megengedi, hogy a Dávid köve földre sújtja az elbizakodott Góliáthot is.

Igaz, hogy úgy is tömördek siratni valója van mindenesetre a győztes Japánnak: de hiszen a csatatéren nem válogat a halál.

Sok-sok ezer japán ifju alszik a port-arthuri csaták véres tusái után a sáncok között, de még több ezer orosz veszett el a mandzsuri sikon; Makarow büszke flottája oda lent pihen a csendes ocean hideg hullámsíkjában és örök időken át feledhetetlen szegényen folt marad a muszkákra nézve e név: „Csuzima“. Port-Arthur, Mukden, Liaojang térein nem leng többé a cári büszke zászló; Kuro-patkin nem diktálta a békét Tokióban; a cári nem harcolt az utolsó rubelig és az utolsó kozákgig — letette a fegyvert — mert megérezte az Ur mindenható ujjának nyomását saját földjén; nagy és rettenetes a gyász Moszkvától — Karbinig is, de még sötétebb a jövő, mely a cári birodalmát fenyegeti. Belső forradalom láza győtri az ójszaki óriást; a leigázott népek sóbajtása vonult át a messzehatárok felett és a kiontott vér még eget kéri! Még nemes vége a nagy átalakulásnak, mely a muszka cárt és népeit a többi népek törvényeinek elfogadására fogja könyyszeríteni: „Varsó falán még látni a csaták nyomát“. — A lengyel nép félelmetesen csörteti láncait és jöhet idő, mikor a lelancolt lengyel fehér sas

szárnyai is majd ki fog bontakozni a repülésre, kiszabadítja a népek rokonszenve őt is rabigája súlyos gyűrűből és akkor jaj neked muszka cári — jaj neked abszolutizmus a fehér hónap birodalmában.

Talán az előjelek birták rá a cárt is, hogy most a békét elfogadja és kénytelen a forradalmi tünetek miatt saját felséges bóréről gondoskodva aggódni oda haza, nem lesz-e kevés a katonai szabadságra törő muszka nép leverésére és azért haza fogja rendelni a bárene hadakat Mandzsuriából a belső sivar rend helyreállítására.

Ez a valódi ok, hogy a fehér cári — bár nem szívesen, de mégis béke jobbot nyújtott a mikádónak.

És Japánnak sincs most egyelőre miért még több vért ontani. Finomul berendezett kémrendszere meghozta a hírt, hogy a caesarok találkozása az „Éjszak Csillaga“ nevű hajón európai szövetkezést hozna a hódító sárga faj nyakára, mit csak nem rég a 19. század végén a szimonoszi béke kötésnél és a japán egy ily koalícióval szembe szállani most gyenge.

Minek hatoljon be még beljebb Mandzsuriába és távolabbra a tengertől, mikor a németek császára már is készen tartja a „megállj- és ne tovább“ — szövegű napi parancsot!

Hiszen a pekingi német követ tudtul adta az ottani japán követnek, hogy Japánnak nem szabad többé önkéntes klinézereket sorozni a japán sereg számára, a mint az eddig történt, mert máskülönben Germánia kilép a semlegességi zónából és egy új Waldersee jönne a keletre rendet csinálni.

NAPI HIREK.

tekinthetjük. Így a vármegyék, járások, városok önkormányzati joga is a történelem fejlődésének retoráján szűrődött át. Az a körülmény, hogy az 1886. évi törvényhozás megállapította a törvényhatósági joggal felruházott és a rendezett tanácsú városokat nem hozott javulást, mert ez a kis osztályozás szerintünk egészen felesleges. Mert némely faluszerű rendezett tanácsú város csak éppen azért, mert kevesebb lakossága van, kevesebb jogkörrel bír, mint a másik. A fogalmak összezavarására vezet, ha a földrajzilag határolt vármegye város, községeket közigazgatási és politikai fogalmak szerint kell osztályoznom és a szervezetek különbségét nem ismerem. Szerintünk a város szervezetének egy formának kell lenni, Per analogiam: a jelenlegi kis község elnevezést falu szóval kell pótolni, melyek mint ma kisközségek egy-egy körjegyzőségbe csoportosíthatnának, községek lennének a mai nagyközség elnevezés alatt, városok, valamennyi törvényhatósági joggal felruházva, járások: falvak és községekből, melyek tennék a vármegyét.

A városok szervezetét egyszerűsíteni kell. Élőn a polgármester álljon, mellette a tanácsnok, akik a tanácsot alkotják. A rendőrség és az árvaszék a városok szervezetéből kikapcsolandók. A törvényben taxative azok az ügyek sorolandók fel, melyeket a polgármester, mint egyedi személy a tanács hatáskörébe tartoznak. A városok tisztviselőit a város népességéhez mérten a közgyűlés válassza. Birjon a közgyűlés szabályrendeletek alkotásával, ellenőrizze a közigazgatás menetét, fegyelmi hatóságot képezzen a tisztviselők felett, de ne legyen felelősségi fórum, hanem bizonyos általános érdekű ügyekben csak véleményező testület. A városok tisztviselői a vármegye tisztviselőivel, alárendeltségi viszonyban ne legyenek, és a vármegye főispánja legyen a városok főispánja is.

Egyenlő jogot minden városnak! Több hatáskört nekik, hogy a maguk önkormányzatával kulturális teendőiket is teljesíthessék és a decentralizáció elvén haladva, más-más városokban kell felállítani foglalkoztató m helyeket.

Hisszük, hogy a kongresszus behatóan foglalkozni a reformokkal és az a régi vágy, hogy a vidéki rendőrségek egységes és egyöntetű alapon való újjászervezésének ügye végre dűlőre kerül, hisszük, hogy meg is valósul.

A kongresszus főleg azt hangoztatta, hogy az állami közigazgatási teendők alól a városi tisztviselők mentessenek fel, vagy ha már a városok tisztviselőivel végeztetik a munkát, a városok oly módon kárpótoltassanak, hogy államsegély első sorban a városi alkalmazottak javadalmazására vagy más közszükségletekre legyen fordítható.

Japánban pedig elfogyott a fegyvert fogható férfi és ifjú és mivel ott sem születnek egy évben kétszer a japán anyák új sárga katonát — várni kell egy ideig, míg a nemzet megerősödik.

Vladivosztok addig nyugodtan maradhat!

Ez az igazi oka annak, hogy Japán is bárnehézzel szívvel, de kénytelen volt elfogadni a nekik nem tetsző béke jobbot. Ehez járult az is hogy a kiürült hadi pénztárakba Anglia nem ad több yent, mert akkor Indiát elveszti rövid időn belül és így ez is hozzájárult a béke biztosításához.

A japán különben is dzsentalmen állam maradt a jövőben is mint volt a múltban; nem gyilkol ha nem muszáj, nem rabol, ha lehetne is mint ellenfele az a telhetetlen medve.

Különben vannak olyan tünetek is hogy a béke csak papirosra van még létrehozva; még jöhet új meglepetés.

A hivatalos Oroszország megkötötte a békét, de Linevics 12 muszka ezrede szeptember 12-én éjjel újra harcot kezdett a mosolygó „majmok” ellen.

Ki tudja, hogy ily viszonyok között nem lesz-e kénytelen Oyama is azt üzeni a cárnak: „Nincs béke — míg egy orosz él a sárgák földjén” és az amerikai tárgyalás csak első záró köve a muszka barbarizmus első felvonásának. Majd meglátjuk, mi van oda fent a csillagokba írva?

Lehet, hogy új üstökös jö és ennek csóvájába ez lesz az írva: „Vége a muszka birodalomnak! — Finis Russiae.”

— **A honvédség új parancsnoka.** József főherceg örökébe, mint értesülünk, Jenő főherceg, az inosbrucki hadtest parancsnoka fog lépni, mint a magyar honvédség főparancsnoka. Riesett a választás, mert Jenő főherceg folyékonyan beszél magyarul. A 4. hadtest parancsnoka, Lobkowitz Rudolf herceg csapatfőfelügyelővé van kiszemelve budapesti állomáshelyre és a magyar korona országában állomásozó hadtestek alája lesznek rendelve. Galgóczy tábornagy csapat főfelügyelővé fog előlépni s állomáshelye Bécs lesz.

— **Kinevezés.** A marosvásárhelyi kir. ítélőtábla elnöke Intze Zoltán, a közdivásárhelyi kir. törvényszék szorgalmas díjtalan joggyakornokát díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügyminiszter Háromszék megyében a mikóújfalusi anyakönyvi kerületben anyakönyvvezetőhelyettesé Szabó Lajost nevezte ki.

— **Megbizások.** A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a peselneki áll. iskolánál Kovács Ferenc nyugalmába vonulásával megüresedett tanítói állás teendőinek végzésével peselneki Bódi Ferenc, püspökladányi r. k. tanítót, a Márkosfalván megüresedett tanítónői állás teendői végzésével pedig Fejér Ilona okleveles tanítónőt bízta meg. A Bodokon szervezett áll. isk. tanítónői állásra helyettesítőül Bacsoni Irma okl. tanítónő nevezetett ki.

— **Papválasztás.** Bodor Jánost, Zágón nagyközségnek két évtizede át fíradhatatlan tevékenységű, kiváló képzettségű, s széles körökben kitűnő szónok hírében álló ev. ref. lelkipásztort meghívták az erdélyi részek legjobban javadalmazott ev. ref. papi állására: a szászvár-osi tekintélyes egyház község első papjának s ma vasárnap d. e. tartja bucsu-beszédét Zágónban. A bucsuzás bizony, érzékeny lesz, mert Bodor János 20. évű áldados működése alatt teljesen össze volt hívelével forras egyike volt Háromszék vármegye azon papjainak, kik csak diákoséget szereztek egyházuknak s községüknek. Távozását mélyen fájlatják nemcsak a zágoniak, de a vármegyei társadalom s kivált az oktatásügy is melynek Bodor János egyik legtehetősebb, legbuzgóbb munkása, támasza volt. Szívőből mondunk neki Isten hozzádat!

— **Az Enke vagyona három millió korona.** Tegoapelőtt délután volt az Enke választmányi ülése, melyen Sándor József alelnök-főtájtár be fogja jelenteni, hogy az egyesület vagyona a nyár folyamán folszaporodott három millió koronára. E bejelentés mellett nem lehet elneenni szó nélkül. Egy kulturális egyesület életében nagyfotosságu tény a bejelentés. Egyszersmind eklatás bómérője annak a meleg érdeklődésnek, mellyel a magyar társadalom a kulturintázzettel szemben viseltetik. Ha az Enke vagyona nő, ez azt jelenti, hogy a segélyek száma is gyarapodik, mellyel az egyesület a magyarság ügyét a nemzetiségi, veszélyes pontokon elősegíti. Mintegy 150.000 koronát költ az Enke e célra, mely mostantól 180.000 koronára emelkedik föl. Különösen a magyar társadalom az érdem, mely nagyon jól tudja és méltányolja, hogy mit bír ez egyesületben. A mostani választmányi ülésen is mintegy 20 kisebb-nagyobb rendeletet jelentett be Sándor József, melyek mind kisebb-nagyobb alapítványokról szólnak. Az Enke annyira hozzáforrott a magyar társadalom lelkéhez, hogy mikor egy-egy halállal vívódó ember készül el a földről, rokonai mellett utolsó sóhajában is megemlékezik a nagyfotosságu kulturintézetéről.

— **Halálozás.** Kézdivásárhely város legöregebb polgár asszonya: Kovács Miklósné, a város egyik egykori legtehetősebb és vagyonos polgárának özvegye, Kovács Dániel, vágóhídi felügyelő édes anyja, f. hó 14-én 96. éves korában, végelgyengülésben meghalt. F. hó 16-án temették el nagy részvéttel.

— **Köszönetnyilvánítás és elszámolás.** Kiss Károly k.-vásárhelyi polg. isk. tanár 25 éves jubileuma alkalmából teendő alapítvány összeghez újabban adakoztak a következők: Szabó Erzsike 1 korona, Cset Margit 1 kor., Vajna Erzsike 1 kor. Deák Mariska 1 kor., Homonnay Laura 50 fillér, Szotyori Mariska 1 kor., Benkő Teréz 40 fillér, Vajna József türkösi áll. isk. igazgató-tanító 5 kor., Czirmay Antal Piski 2 kor., Szűcs János fővárosi tanító 2 kor., Binder Bánya János okl. tanító 2 kor., Kovács Ke-

lemen K.-vásárhely 1 kor., Szász István albiró Szilágy-cseh, 2 kor., Mihály Ádám K.-vásárhely 1 kor., Ambrus József mérnök 2 kor., Czirmay Árpád ig. tanító N-Teremi, Jancsó István erdész 2 kor. Csik-szereda, Z-ögn Árpád áll. tanító 5 kor. Erzsébetváros, István Albert tan. jsl. 1 kor. K.-vásárhely., György Albert tanító 1 kor. Csernátón, Imreh Károly tanító 2 kor. Kovászna, Sidó Lajos 2 kor., Kövár Lajos 2 kor., Bitai Endre 1 kor., Csutak Ferenc 1 kor., György Sándor 1 kor., Kovászna, Megyaszi Gábor 60 fillér Kv hely. Máthé Mihály 1 kor. Kv hely. Szabó József 1 korona. Molnár Ilona 1 kor. Kv hely. Szabó Juliska 40 fillér. Papp István 1 kor. Kv hely. Kiss Farkas 1 kor. Kádár János 40 fillér. Scharzey Anna 1 kor. Veres István 1 kor. Ifj. Nagy István Kv hely. 1 kor. Fogadják a szives adakozók a gyűjtőbizottság őszinte köszönetét. Kézdivásárhely, 1905. szeptember 15-én. A gyűjtő bizottság nevében; Szabó József, állami isk. tanító.

— **Tűz.** Albisban f. hó 13-án déli 12 órakor a haragok tüzelése rémitette meg a népet. Az iszonyu szárazságban. Barthos Kelemen csüre gyuladt ki, tőle tüzet fogott az öz. Csomós Lázárné, ettől a Sánta Andrásé. Mind három csür tele volt gabonával és szénával és mindhárom földig égett, mert a víz itt nagyon szűk, az oltás nehéz. Barthos Kelemennek a csür földjén oda égett 80 métermázsza kiesélt árpa is, mely oda volt letöltve. Elégett egy sertés óla és öt darab sertése. Sánta András épen szóráshoz fogott, nála is odaégett minden. Sánta gabonája nem volt biztosítva, többie igen.

— **Italmérők jövődelme tárgyában** a következő hirdetményt vettük. „Közhirre tétetik, hogy, a városban levő korlátlan—korlátolt italmérők s italárusok, 1906—1908. évi italmérési illetéknek megállapítása céljából az italmérők s italárusok várható szorgalmáról hozzá vetőlegesen szerkesztett összeírásai jegyzék 1905. szeptember hó 12-től 20-ig a városi adóhivatalban 8 napig közszemlére ki lesz téve, érdekeltek a hivatalos órák alatt megtekinthetik és észrevételeiket az ellen írásban beadhassák. Kézdivásárhelyen, 1905. szeptember hó 9-én. Dr. Török Andor polgármester.”

CSARNOK.

Fekete szem.

Irta: Liposey Ádám

Fekete szemtől óvakodjál
Jámbor keresztén, elhihedd;
Nincs az a büvetrontó szoltár
Mi tőle megvédné szíved.
Babonázó, sötét pár csillag,
A kárhozát ölére asal,
Hol a gyönyör rózsái nyílnak
S megöl képes fájdalommal.

Ez a két folséges tüzesóva
Engem is orvul meglepett.
Két fekete szem réám szórta
S meggyújtotta a lelkemet.
Tüzet kiálltok, ég a vérem
És szomju ajkam perzseli,
Könnyek esőjét esdve kérem
S szemem zsaráttal gyült telí.

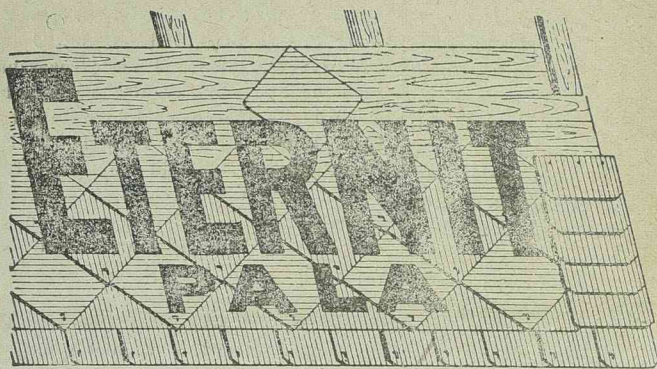
Viaskodó álmatlan éjek,
Virrasztás szívtepedt tusán,
Sokszor pihegve alig élek,
Mintha az ég szakadna rám.
S míg harsogó tűzfolyamával
Az izzó láva eltemet:
Vérszomjas, örök mosolyával

Látom a fekete szemet.

S ha elveszek, és roha sirban
A férgek rágják agyvelőm,
S mi örömem volt, minek sirtam,
Nem ölget melengetőn:
Holló hajából szálló illat
Akkor is örülltől teszen,
Megvakul bár a többi csillag,
Gyujt, ragyog a fekete szem.

HIRDETÉSEK.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDÉSI ANYAGA

MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHÉK LAJOS
BUDAPEST VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

MOLNÁR és PINTÉR

Budapest, V., Lipót-körút 13.
Vezérképviselése a világhírű
Büchold-Tranzl-féle Benzinmotor-Locomobil és

SZIVÓGÁZ-GENERATOR MOTORAINAK.

Legelőcsőbb jelenkori üzem óralőerőnkénti üzemköltség
0-8-2 fillérig garantiálva. — Legnagyobb biztonság. Telje-
sen veszélytelen. — Hatósági engedély szükséges. —
Azonnal üzembe vehető és leállítható, gépészfüttő felesleges.
— Költségvetés, árjegyzék bérmentve.

Ügyadókok kerestetnek és jól díjaztatnak.

Bővebbet
Molnár és Pinter

(91. 2-4.)

Budapest, V., Lipót-körút 13.

Hirdetések

jutányos áron

felvétetnek e lap kiadó-

hivatalában.

!! FOGORVOS PERL JÓZSEF !!

(100. 1-1.)

AMERIKAN DENTIST

itt maradását e hó 22-éig meghosszabbította.

Lakása a „Millennium“ szálloda 2. szám.

Rendel: délelőtt 9-12 óráig, délután 2-5-ig.

A torjai határon 25 hold

első osztályu szántó

több évre felébe megmunkálásra kiadó

Felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

(99. 8-3.)

Szabó Gyula nyug. adótárnoknál ez
év szeptember 1-től több évre

SZÁNTÓ FÖLDEK

vannak kiadók.

Értekezhetni a tulajdonossal.

(97. 3-3.)

A mai modern kornak teljesen megfelelő könyvnyomda.

A „SZÉKELYFÖLD“ politikai hírlap kiadóhivatala.

IFJ. JANCÓSÓ MÓZES

gőzerőre berendezett könyv-
nyomdája, könyvkötészete,
papír-, írószer- és könyvke-
reskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT

a „Jancsó“-féle gyógytár mellett.

Legelőcsőbb bevásárlási forrás
Olcsó! Szép! Tartós! Meglepő!
DIVÁNY- és GARNITURÁKBÓL
Ifj. Jancsó Mózes
kárpitós és díszítő műhelyében
Kézdivásárhelyt.

Készítetek saját felügyeletem alatt:
új ebédlő- és heverő-diványokat, garni-
turákat, matracokat, foteleket, divány-
párnákat, stb. szóval minden e szakba
vágó munkákat, ugyancsak bármilyen
rongálódott diványok, fotelek, stb.
ujratömését vagy behuzását olcsó és
jutányos árak mellett teljesen újjá ala-
kítottatok át.

Gyorsan, izléssel és a legelőcsőbb árban
készít el minden a könyvnyomdai szak-
mába vágó munkákat, u. m.: irodalmi
műveket, tudományos és irodalmi
folyóiratokat, tankönyveket, heti
és havi lapokat, kereskedők és
iparosok részére számlákat,
gyászjelentéseket, körleve-
ket, üzleti könyveket, név-
jegyeket, meghívókat,
falragaszokat, stb. stb.

Butorraktáromban

mindig készletben tartok: ebédlő és
szalon berendezéseket, ruha-, mosdó-,
éjjeli- és éjszakai székelyeket márvánnyal
és anélkül, garnitúrákat, sodrony be-
táteleket, ágyakat, matracokat, hajlított
és préselt ültető székeket, függöny-
tartókat, gyermekkoszúkat, stb. stb.,
melyeket szintén felügyeletem alatt
— kitűnő száraz anyagból — saját
asztalos, esztergályos és faragó
műhelyemben készíttetek, s azoknak
ugy jóságáért mint tartósságáért tel-
jes felelősséget vállalok.

Könyvkötészetemben

minden fajta könyvek
bekötését nagyon ju-
tányos áron eszköz-
löm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal,
mialatt azok tisztosított tartósabbakká válnak.

Nyomtatvány raktáromban

minden
szükségel-
tető köz-
ségi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok
finom papíron nyomva, állandóan nagy raktáron vannak.